چھاپ غلام محمد نور محمد

کتاب ہذا موسوم بہ

جنگِ قوم

بزبانِ کشمیری

حسبِ فرمائش

غلام محمد نور محمد تاجرانِ کتب

مہاراج گنج بازار - سرینگر - کشمیر

{شاخ}

مائسمہ بازار - امیراکدل - سرینگر - کشمیر

راقم میر علی شاہ مخدومی خانیارے

نور محمدی پریس سرینگر

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

لا فتیٰ الا علی لا سیف الا ذوالفقار

خدایا ژه چهوک پادشه لم یزل
ژه پیدا کرت سار ذره ذرات
بئی نه زوال زاه لبی نه بدل
ژه چهوک نازاڻن توانا کران
ژه آسوک کنوی نے ژه سوبک کنوی
ذلیت رهبراه ژی رسول خدا ص
کرونت تاج لولاک لس ژی عطا
نمس بیٹ درودے کری لس الهاه
نه علم سبر لو ژه کهے بڑ کنے
روایت بیتهے پاٹ اوی کران
بهت آس دربار خوش شاد

چهوتا لعح قضا ژی رغا هم ازل
جهان آسمان لوح قلم دونه ات
نه چهوی کیبنسه بینن ژه جنگ جدل
چهوه بران اک سوی جهاما کران
پنیو روزنه کانفه ژه روزک کنوی
برونت سبنه لس ژی زعلم هدای
چهو برتخت تحسین بابین بٹهاه
نمس روزنه غم نه دابیرت کهاه
دلبلاه لو کارشر باٹهن لے
مدینس اندر شاه پیغمبران
نه جنگاه کونے لونه فتنه فساد

چهه آرداه الجهه نس نهي پهلوان ۱۸۰۰۰
تهه نم دعوي سام رستم دوان

بهه چهه زره پوش ه ساس مرد
کڈان نم ٹڙن کيه قافن نه گرز

رجهه ژ ورنس جهي نهي شير مرد
ژ شيڊي بهه آراسته تيز

چهه شمشير زن پرت اکهاتير باز
کهوان اڑدرن نه نهنگن چهه ماز

پهلوان وگردان النسان وغور
برابر بهه بسته کمر پر بزوار

مبا با کمر بدگنڈن نم بجنگ
نهنگن زٹن زره پچهه لن بجنگ

سپن ئي زه پٹ حکم پروردگار
باسلام آئن گرئهن نم کفار

زنه بوزن تعجب سپن مصطفیٰ
مسلمان نم بيبن سپن جهاگفا

پهلوان لشکر همه بي قياس
لهي نه نمن رحم نه سهم پاس

دلس جبرئيلن بحق کر نظر
فتح ز ي لبک آهي نه تجنس نهر

بتسم سبئن کرن زير لب
آهوکيانس لشکر فتح ائي عجب

کرن حکم اصحابني کن زين پن
بکوان سمه حکم حق ئي سپن

بچو انس اندرکا فراه با ؤ شاه
زوم نادنس کهنه بيان ننڈهه چها

چهه گومنت دل سخت مغرورنس
بوان بوزنه تهه سنه بالا و پست

نپردنت مهردان ولوح الامين
باسلام آئن سوا ز کفر کين

۳

[illegible]

شکارن نه ناون جهانن اندر
سبن عیدگاہس اندر ہم جمع
ذِنک خیمه خرگه آن جاے پاک
زقہن کڈک وِ زنه دل نمن
سٹھاه آسه بڈ نامبه یوی نٹن
شباه اک ینو آن شبِ تیره تار
تعجب سبن بڈ قلا با تهوک
سہمت آس کران بانه ثانی گمان
دعا منگو نمہ صاحبس بار بار
ژٹن این قلع سخت ثبوا پھوی
ہنگه منگه نم کوالن تهون
صحابس اکس گو پرزهان کوتل
صحابن وِلس حال آن ناچار
خدا این کرن صاحب اختیار
به پھوی آفتاب جهان تابدار

پیور انده نزاون زهنک سرسر
پرزلون ستاره برزلن شمع
سپن بہناه نوره زمین تاناک
بحر من بحر من بحر وارمن
لوک روزنه نم نمن تن زنن
صحابه پهان آس گرد حصار
قلاباه سونه بڈ بلاباه تهوک
قلاباه به چها کنه به تهوی آسمان
کرن از غضب این قلع تباه
نه بنت قوتس کو نه کن ره پھوی
رپهن کنت نه لوزنت اتهه نم تهین
مه دِنم چهکیاه زمه و اِجال
تهوآمرت آمس حکم پرزگار
مدد گار اقبال تهوس تخت بار
کران دور تهوی کفره کو گنهگار

[illegible]

[illegible]

بلہ تیر لایان سو چھوٹی از کمان
تھی ساعتہ لرزان زمین آسمان

نا یران ہندوستان تا بچین
زہیبت نشان جن النسان

بلہ بوز شاہ جوافن بہ حال
نتوریں اندر دو سوزن ہوبہ آل

بلھر آوزان نا آلبس گنڈون
کنوی شعلہ ادریں کبا لبس گنڈون

گنزرنم عجب تعجباہ بے محال
ملاکنہہ گنزران نہ اندر خیال

کرون پہلوانن حکم زد زود
شراب جت ہیوول نغمہ سرود

پکو برث اکھاہ نال شیرت زراہ
تماشا یمن سیت کرو اک گراہ

دین طبل والو نقارہ نہ ڈول
گرفن منہ مرن اژدہا ہرت ہول

گرہھس حملہ آتن بجوش و شرار
بہ تیر و کمان و بگرز و غبار

پھوی فوج پیغمبر نیک فال
گرہھن پد پریشان پراگندہ حال

بدہ کیاہ بو اندیشہ پروا نہ غم
مہ جنگس تنھے آمتن ہم چھکم

زن آمت مہ کن چھو نریمان و
کھوژس کنت منز مام مہ آنم بڑام

مہ غم چھ یہ سنہ اسکندر زاہن
تھی بن جنگس بیٹھ زخم ماہن

مہ پیٹھ بتھی رستم و سام گرد
بیک زخم ساران کڈک خاک گرد

بو گر کنہہ نہ اندیشہ وسوس ابرگ
بیک زخم شمشیر میت کرگ

۵

جنگ ڪرڻ جناب علي پهلوان اصحاب ڪبار

جنابل گرڏان دلاورن ٻرست
شيران شمشير و گرزه بدست
ڏيهان هرت منه نال اسپ ٻرا
ڪلس پاره من آهن ڪلاه

ڪُلاهِ مڪلّل به دُرّ و گهر | بسر بر قباهاءِ زرّين ٻر
هڻنئي دراي نو ساس مردان مرد | زره پوش هئڻ کهست در نبرد
نقاره وڄڻ لڳي سُرنئي | ڏيهان سامله دفعتاً اٿي گئي
وڄڻ لڳي طبل و زنگوله ڪوس | پراڪنده گئي لوڪ از شام و روس
ٿيو شور و غوغا سڀني سخت تر | خلائق ڏيهان آسمان تي پهچر
ٿيو شورِ محشر سڀن ۾ تن جنگ | وڏه ڏيڻ لڳي اژدها نه نهنگ
ڪوهن گئي ٿمي شوره سڀني شگاف | ٻُڌل گو فلڪ نطان ڪو قاف
سٺاي ڏ لعجب رسولِ خدا ﷺ | ڇِڇن تم نهنگ اژدها ٻلاي
نصيحت ڪرڪ با صحابِ ڪبار | لبي نه ٻمن ڪافرن ڪنهه شمار
ڏلاور پهلوان ساري فوجي | ڇڇه هر لحظه ٻيران بم توڻوي
لبي نه ٻمن ڪنهه شماره جدا | ٿيهوڻ غالبن هن غالب خدا
ڪمس بد ڪري زياده ٻيا ڏس سو ڪم | ٿيهو ڏسنگه تمس ول اسي ڪيا پيهه غم
خدا الس حواله ڪر جان ٻان | ٿيهو ڪيا غم سمس آسه سوي ٿيهرن
ڪري تازه برسالو اسلام دين | ٿيهو ڪيا ده دور لس لشڪر ٿيهوم ئي يقين
ڪمان ڪنهه نه اندر دلس مهر بُرو | خدا الس ڪني الو دره عا ڪرد

مرہ سپنیں ہر ہر لس کس مجال
عرب قوم ساری بیکجا بہو
کہ اے بادشاہِ عرب و شام
بسر ئینہ زاہ مرہ لشن اک کچھاہ
صحابہ عمر صبیب رضؓ نس ناو آسو
مقابلہ سپن بام سوی سوئی ٹنگ
بیک نیزہ کرنس سرا زتن جدا
ہمی زنگہ جھم زوردن کیاہ گرد
بنتھی جھا سپاہ اے محمدؐ دلبر
صحابی نہ ڈلیشن سٹھاہ ٹھیک عمر
صحاباہ بیہ مالکِ شیر آو
دزان کریک لم نجنہ کس کن آک
کڈن زنک اک لس بقہر جلال
کوہس لابہ بے زخم شمشیر تیز
مقابل دزان آس لاران نزہیر

کوہِ قاف بیابانی نٹے خردِ جال
بیکبارہ گی نوہ شہادت ربہو
دلاور مرہ کمن سوزای نیک نام
مگر او جھہا بورِ تمس زور جھا
اشارہ کرس حضرتنؐ نام دراو
شہادت لبن درمیان بیدرنگ
دنن سوی برت اے رسولِ خداؐ
ونے کیاہ مرہ برجنگ فکری نزہ
مرہ کم کم پہلوان جھہ انمت نزیر
مقابل بلہ لگودے لاف دم
حکم از نبیؐ ہرت سوئی جنگ داو
بیک زخم شمشیر زادت بخاک
تمس کافرس زہہ
کہس شمشرس سینے ریزہ ریز
نتھہ مالک شیر کراون بقہر

ٿي ٻُڌون ان جي آسمان ۽ زمين
لرزن جبل ۽ سين خشمگين
عجائب ٻلي منتري ۾ سين
الم تر خدايا ڪه ڪافرن پين
لشڪر سبب آهون ڪرائي ٻير
ڏاڍن جي هيءَ اهڙوس ڏيئي عزير

ڪمر بستہ با تير و شمشير دراز ‖ ڪوهن لرزه نعره ڪفارن انداز
ڪرن ناله حيدري نعم تهر ‖ فلڪين ٻُڌُل گو سمعه گام شهر
جنابل نٽي سبب پنجهر لڳي پني ‖ ڪرن هاءِ ٿي ٿي خبر ڪيا پني
به هيبت ڪرن ڪريڪ لس جيبران ‖ ٿي هيٺنه سبب قبرس لرزان
ٻڌان ڪنهه لڪار جهونه لاف گزاف ‖ ٻڌڻ دلبري ٻڳاهه مصاف
شرن سبب جهوي گند تنوي جهڪنهه مرڻ ‖ زه آزمودن جهوينه ڪنهه گرم سر
سبه پهوڪنه جهوڪ بي هنر نابڪار ‖ لڳنه ڪرن ڏلن زه ڪبر و فرار
نشانه دلبري جدا جهوي ٻنان ‖ گزافونه لافو سبب جهانبان
ٻني هاءِ ونه مي هنر هائي جنگ ‖ اشارات شمشير و تير و تفنگ
پهلوانه هاءِ ونه ٻو وڇهي ‖ زه ڪمبخته زانگنه وانين مچهي
هنرين تنخو ڪانخنه شمشير باز ‖ مگر جهوتي به ناساز في دراز
جنابل ڏوان آدچوان اهرمن ‖ به ونتم ڪنو جهوڪ ڏنان جهوڪ ڪڻ
ٻڌانان جهوس جهوڪ زه از زمنوي ‖ زه از نام جنگس نه زاهد انبي
ونيي ڪياه ڏني جهوڪ لوڪٽ تير خوار ‖ به چان پهلواني سٽهاه نابڪار
نٽي بيانه جهي جڻ زلان ڪوهقاف ‖ رهيبت زلان نه گزهان جهوڪنه آف

دِیُن تس شہادت زِ طاعت کرن | کرِنس صحابس کِن اطاعت کران
اَتھ امرِ معروف دلیل بجای | پرَن کلمہ ایمان اَتھ بانای

دربیانِ اسلام آوردن حنابل بردستِ حضرتِ علیؓ و رفتن او بپیشِ پیغمبرِ خدا صلعم ہمراہِ حضرتِ علیؓ

بہ پیشِ رسولِ خدا اسپ نیران | در اسلام آنم مہ اَبن مردودن
کران خاک بوسی بپیشِ نبیؐ | مہ ایمان انو سوزنک ژی لبی
حنابل سپن خاص کوتاہ عزیز | مسلمانیہ ہنہ پتہ پوم تمیز
اجازت حنابل ہنن از رسولؐ | عرض مہ غلامہ دِوی کر قبول
مقابل پیہ نبرے ہمن کافران | اکی حملہ دِلن زس کرک کافران
مہ فرمان پیہ آسر از مصطفیٰؐ | ہمک یہ کرت دِلن صف اندر صفا
پتس حضرتنؐ نبرے ژنگ سپن | پناہ پتھوی محمدؐ محافظ زِ دِن
حنابل بفرمانِ شاہِ جہان | دِوان آدہاران ناراز دہان
سپن ایستادہ چو شیرِ غران | کفاران اول پتھوی نصیحت کران
اَتھ پزنہ کن حلِ ایمان بحق | گنڈ دِ بادل جان ایمان بحق

جنگ کرُن ہتھابیل ... | ہتھابیل کشتہ شدن ...

هٿن ٻه ڪن مال اڙي کي ڇا ڪيو
هاڻي هڙي پهڙي ڪري خون هيو

برو عداوت عم برسر ڪافر لگاه
بيبر دو زخ گس ڪي نه دين خواه
ڪا ڪافر اکها ٻه ٻهلوانان ديان
برو باه گرزمان ٻهلوانان
گشته زن لطف ٻهلوان زمين
خنابل قديم گڙن زمين يا اگر
ٻلعين ناپاک اثر اه مالمن ڪيو

سٿاھ آسو مغرور غافل گشتاه
بسوئي خنابل گرنت آءُ دور
بيڪ ضرب گرزه گرنت ڀن نباه
تلوان نيزه لائين تمس ئي نبان
بسوئي جھابل منڊي نم ڊنن
خاليس گنڊي جل ايمان آن
ٻھنشاه عطا ڙئي گري ذوالجلال
خدالبس گنڊي ٻد گرگنه ژنه زان
اثر گٻهنه تس گونه تمشد ڊنن
ڊنن از غضب گرزه تس ٻيٽ ٻرت
جھابل نمي گرزه ٻه زير خاک
سٿاه سخت غمگين کافر سين
مسلمان ساري سين شاد ٻيشن
خنابل تنه سخت از خشم ڪين
ٻيڪا کافر دبرارہ دان نار ٻه ٻهه

سهن قي رهي نه نمي همه شاه
زه ڪباه ڀيهوڪت نا في خوارين پدر
زه ئي بسر نشانه نمي پيش شاه
ڊنس نم سو فبرت تمس ٻيجنان
تس ا مصاف جهنت نه دوزخ بين
مسلمان ٻانئي زه گرزه ٻڙنه سان
نه نئي ڪفر شرڪ زنار نال
ٻگاه نار ڊسي مُنر زه آسڪ زان
الس گوٻه زان آئينه هاون اکن
گرُے سان نهابن ثره اندر لفرت
ڏولن ت زو من ڀلس گس چاڪ
لجک ڪہ لجه قخه منڊوڪ ڙاس هو
ڪفاران بين کھنس پهان گير ڪ غش
گرزان آٻنو ماند ششر غرين
خزنت نن اندر زوه گنهگار تهه

ٻلٻاه ٻيهو ٻيو ٻڙي خنابل سوار
ڊٺان ٻنڊي ٻرپي ٻيائو سٿهاهم
گرزن ٻڀاه گرز ٻاه ٻيرن
ٻليرين هنري آن گرزه ڪرن
زنمن مرتمس آن گرزه سٺين ٻيهن
سلام ٻين گرزه ٻيهي
خزنت گرڙه ٻهو ڪي ٻهه ٻن
مسلمان شاد ٻيهه ٻر غم
ٻيش ٻانه لطف ڪرن ٻين

سالار جرار، ڏاڍو بهادر طبل ۽ دهل وڄائيندو ۽ ٻڌندو

ڪفر نزاد پرپاٽ اسلام پٽ
اٿر کهه سڀن نه ٿمس ڪافرس
ٻجهن آو لاران گرزه هڻن
انن حمله لطنس کٽان گرزه ٻ
گرڻي سان زخاک کڦا اڻ ٽلت
سڀن شاد اصحاب نرشاهان
جهو کياه چاره تدبير آن ڪن خبر
ڏزبرن ڏپس اي شه ناموز

خدا ليس ٽره کر نرجه گرفهي ز ناز بخت
سٽهاه خشم گو گينه خنا بلس
ڏنن سخت سوي نس ٻنن ڀڃن
به شمشير ٽرادن کرت نس حطب
سبه عاميه هت رود کاڙ ولت
کفار و هتوک ماٿماه در زمان
ٻجهوس سخت آواره دگير تر
پڇهو هنر به تدبير اندر ظفر

حمله آوردن تمام کافران بر جميع اصحاب

جهو کياه غم نه بم پادشاه همه کهوز
گوڙن اشنهي هسنهي مس وهه
ٻيکبارگي سخت آنه هجوم
زفه من ڏپس کبا به تدبير چپاه
اڇهه ارناه شمار بن نه ٿمس سماي

جهو چاره ٻهي خفه خاطر منه ز
ٻيک حمله ساري بمن هٽ بمه
تباه بم گرو ڪاس ٻمعه مزروم
جمع ڪر سپاه تم الڇهن مته الڇهاه
ببه زنجه ساس جنگ آزماي

سٽهاه مران اڙو مانه سٽهاه اس نير
ڳالهن نه ڳالهن ڪيڪ بنبار ڏبر
سڀن نه نه ڏرياه بڀاري ڪوله
دلسان ڪن تن بياره ساره جهه
ڪرو ڪ جنگ تا تمام ڏپس افتاب
تمام سنه و ڪنه دل اندر ڪباب
سڀن و تيغ زن سخت تير جهاز
يک طرف ڪافران صحابه ڪبار

حمله ساختن حضرت علي مرتضي ڪرم الله وجهه بر ڪافران بهادري و دلاوري ڪردن

ڪافران قتل شدن بي قياس
يک حمله مان نه هزن تيره ساس

ڏيان اُوره پوره سٺهاه گرکهه هر
نهيبت ڙان آس جن پري
سٺهاه آس گربان نبي صحابؓ
نبيؐ باصحابه پراکنده گے
علي صاحبس سار فرزند سيت
پراکنده ساري پريشان گے
قمر زور بابهت بهه حمزهؓ ٿبر
به تير و کمان و شمشير نيزر
لئه شتنوي سيت نقطران گيگ
ڏيان آت اندر لبو کفار و ظفر
الٰهي فتح بخش بر مصطفےؐ
فتحمند کنهه پاٽ پنڙک نبيؐ
لکاڏ خاک لئه مغز سر کافران
نگاه آفتابن بلئه نزاد جف
پهلوان سپه پاس تيزاه ڏراے

زمينن نه آسماني زاره ڏر
اُفهن فوکهه ڏيان نه گرعان موري
پراکنده درمانده ڏرنيچ ذماب
پراکنده گي سيت درمانده گے
نبر ججهسنه نم کورگے کهروان
پنن آشناو کانهنه ڏلبنان گج
جنگس هٽ نمے آي لئه زينتاه ڏبر
کروبنک نمن ساني بزره ربنر
به تير و شمشير گنزالن گيگ
کروک شادياته تلگ تور و نيزر
گرزهه هے مسلمانني عمر وفاه
عنايت کنهه پاٽ کرلس نبي
کران ڏامن لس لسکران لسنر
وزره نے لگي ڈول نه لگله کپ
بجنگ ابوبکر صديقؓ آے

ابوبکرؓ عثمانؓ جیئن عمرؓ
خدا اُنس مددگار یار ہُجن
زو من بلہ جیہو علیؓ شیر نر
کُرن آفرین تنهن ٿیھن مرحبا
نہ امنیرہ شمشیر لنش کینہ تاب
زو من ذپس اے علی شیر نر
جیہو کہ نہ مر نہ جمع ہم گروک
غرض قبر کھی آدبو زنت بجا
زوم ژاہ فلااس سیاہن جہان

علیؓ حمزہؓ جہڑن شیر بسنہ کمر
ربہ پنجہ مورس دلاور ہُجن
کُرن آفرین تنهن جیھو صاحب ہنر
دلبری نہ تزدہ کینسہ عز و علا
نہ کینسہ گوراہ بنہو آسہ درستاب
ذراہ اک زہ قبران شتاہ کر صبر
جیھو ہنر نمی خاکس اندر روک
نٹھوی آد برڈ برہ شیرؓ خدا
ہیاں الغہ کھوڑ نہ کھوڑ جہان

رفتن نو قوم پیش لسیران خود

بچہ نژ دار آئس دلاور نہ شیر
کوداں نہ کڈاں لیش ماراں یاں
ہنہ عربک ستھاہ نوند پہلواں
کہ ہم نمو قتل اشخاص ہہ
خصوصاً علیؓ نام شخصا پلنگ

ہمن لش ددان لسو امرت بزیر
ہہ افسوس لہ و مومنہ کاہنہ پہلوان
ہمن لش نہنگ چہینہ دلافت امان
نھکوی کینھن نہ اچہن گاش ہہ
ہمس لش جیہو نہ اژدر نابہ خنگ

بیین بارہ قوم پہلوان نابجا
شٹک عالمہ کے کروک نالہ زار
کرن نی بیہ ناشہ اندر گرہ کرن
کغاران غضب کدگان زکرن
ہمزن آئس لبارن بروزخ زیان

١٣

ونے کیاہ کفارن بے حال کیاہ
بلہ زاد و عیب گہ مرتضیٰ
کران ہائے افسوس کیاہ گویہ حال
رسولِ خدا کو اصحاب کو ر
زمین نا قدم آس زخمو برت
زغم بیوک اندیشہ گی وا ہمت
صحابہ پراگندہ گی نش سمیاے
ملاقات کرک بانہ والِ آرہ بور
دبوک حضرتن گنز لوک کینت
کرک گرندا کماس گنز کت شہید
مکانا نتی خاصہ عالی سین
شہیدان ہندی مرتبہ ز قرآن
شہید و مکافاتِ جنت لیوک
کروک ز و نمود ہنہ بابت فدا
بلہ رات آبہ نہ لگو دیرہ دو

سٹھاہ آس غمگین نمی سیاہ
دوان آسو روز زنت رضا بر قضا
پریشان از دستِ این بدسگال
پراگندہ گے ہر طرف آدرہ بور
زہ ہمت آکر ساری شمار کرت
خداین نوک زیادہ فوت ہمت
بہتہ چار بار ہیت رسولِ خدا
زلکہ گر بہ نہ شو روشن آدرہ بور
شہید کم سین زندہ کم بورہ
بگر بہ سین بخت محشر پدید
نبیا حل مشکل نہ حالی سین
خدا چھونی تیلیس بیان نی کران
بیٹھی گے ننتھی زیب و زینت لیوک
پتھہ دون عالمن ممرزنی بادشاہ
سیاہی پھرن ز بیابان و کوہ

۳۰۰

ڈرازی نرہ ہرت نہ س آگر قدش

ڈلاہ ببب لاہ جاہلاہ رنہ بلا

بلاباہ سٹھاہ نہ نہنگ اژدراہ

نمس نال شمشیرہ آسے ژنداہ ۱۴

ڈیاں رانہ نال آس ہسنی سنت

بغل ہوی کبژاہ نمس گن رہ ناگ

بنشاہانہ زرینہ ناجاہ بسر

نمس فیح ہمرہ رہ لجھنہ رہ ساس ۲

ڈابراہ نبوت ر ستم صفت

کرن کریک ترحہ لرزہ سانی زمین

کہ اسے سروران سرور نامور

کرنہ تیر و شمشیر خالی گراہ

نبی آس در مشورہ با علی رض

چھن پرنہ نابن سخ قرطاس شاہ

دعا نم کرن بینہ نام ر لشکر ا

بلاباہ نہنرہ ماجہ مالس جرس

گلہ منقلہ نس ہاں ڈول گلاہ

کلس لش شہ ہنت نہ رہ لجھ من زراہ

نراٹاہ جاہلاہ رہ بلای اژدراہ

سونہ بانوی اونٹی کیا جہہ گت

بھکہ سیت آجم گرنھان آس ہلاک

غلام نس شہ ہرت سیت لبنہ کمر

عجب احمق الناس تیر کالہ داس

گمرت آسہ نازنر انگشت

بکہ کانہہ پہلوان بر خنگ جبین

ڈلبراہ مہ کن سوز لبنہ کمر

سہن ہنہ باٹ کرہ اس خنگ گاہ

حنابل مقابل سین دلیلی

تنی ژاس لرزہ مرہ بے گناہ

نھن رہ انحض بے شک ہاہ من قضا

۱۵

[illegible]

کرونت کیاہ نل خجالن نتہ اینت ضیا — ژھہکٹ نہ نونا ژھہکن مزا

سپن غرق از گرز شیر خدا رضہ — نبی نہ صحابہ رضہ سپن دعا

الٰہی پہھن مرتضٰے رضہ در امان — ہم از گرز گوپال نیر ملمان

علی صاحبن رضہ قِل کڈن ذوالفقار — زٹن گرزہ از حکم پروردگار

بیہ نیر لاین لشکرِ شیر ای — کرن ٹکرہ نس کافرس لرنہ زای

سپن نیغبازی سٹھاہ ادرہ یور — سپن نہ نتی کاکھ اکھاہ سینہ زور

کرِوک سخت ہنگاہ تہ نیرن تمام — درہ دوہ لگت آفریک شام

الوک ہیر تورِ زن نفرطاس خوان — لدِت آسہ یاری لسی صاحبان

نہارس گرزہان پرِنت وہنہ یحنہ یاہرنت — نشہہنت نمنہ آسہ اناجہ ہنت

کروک مختصر جنگ بہ ہینہ ہن — از بنس علی رضہ الطرف اہرمن

سٹھاہ آو حضرتِ علی رضہ بلہ راد — بہ در ماندگی نم خدا اونہ یاد

خدایا بو تنگ آس سوزم بہ زور — فضل جانو رکار چھم بنہ یور

ژہ چھوک چارہ در وفتن لاچارگی — ژہ چھوک یار در وفتن آوارگی

خدا ین دعا اَس کرِن مستجاب — کرن دل خلاص از غم اضطراب

ننھی زور بخشن بہ شیرِ خدا — بہ پنجہ سو کافر رٹن برملا

[illegible]

۲ زہ لچھ من نلاہ نس زہ ہنت من نوف
نمی چار منہ پہلوان نشہ
دُزِک گریک بر لشکرِ مصطفےٰ
دُوان آو حضرتِ علیؓ تہمچو باد
خدایا زہ نش پہم مہرِ فتح و ظفر
زہ نش بخت و اقبال پہم یاوری
برت بر علیؓ نیزہ دُنہ کافرن
دوبارہ دوہم گرزہ لائن بیہ
گلس ہٹ علی صاحبنؓ ہر سپر
پُھکر و پُھوکٹان ولا لہ زیر خاک
لڑائی رُوِ دِسدہن نج ہمن تم گران
بلہ نہ تمو نیزہ اکھاگو نہ تنگ
خدا ین دُعا نس گرن مُستجاب
نُاہم دوماہ کیاہ سٹھا آسو جان
سٹھا تم گرن زیر چان نیزہ نہ

خدا ین ذرس ناگہ غیب نو ف
ہران نار آسوک دُمانہ نشہ
جنگس ہٹ پوان کو نہ پہو کا ہکھا
خدایا دہنت نس سبن اینا د
رچہ وُلن زہ پہو کے زبلا و خطر
گدائی نہ شاہی زہ نش سروری
گران ٹکرہ ٹکرہ تمس حیدرنؓ
زمینس نمی سانہ آگرن گیہ
زنجہ سیت دُلدُل ہٹس سر بسر
تعجب سبن کافرن ہولناک
زشمشیر و نیزہ بگرز گران
منگوی حیدرنؓ پس دُعا بیدرنگ
گُرن دورنش سوِ رنج و عذاب
بوقتِ دگر زا و علیؓ پہلوان
تمرزن تھف رٹن نس دوالِ کمر

۱۷

سپن شمشیر حق دلس بیٹ سوار
برزهس ڪا نزرن نه ڪيا نا چا لو
زنه نزت ڪفاران ڪرن سا جنگ
علي صاحب رضہ ٹکرہ ٹنڈس ڪرن
بشمشیر گرزنه بهنیز وڪمان
ننه ڀانڊ الوار برهر لفظے رضہ
ڏنن برهه افیله ٹر نولن
وساني رٹن مرتضاان بجنگ
زولت نیوک نفاڪ اندر زقیب خان
ڪرن ڪيا بڌي بڌ بزنداان زاو
سپن رات آرنه گٹه ٹهرن نپور
زقم آڏو واره ارمان ڪهوان
پڻيلين ڻس ڪڻ زاره نئے نم ڏولن
ڏره بت مشڪلس نمز آسان ڪرلوم
ڏنل آسو بڌ نس ڪرن زاره پار

ڏيان آڏو لاران سوڍي ڪفار
ولس بیب زلن رضہ ٹهي علي نامیا لو
ڏنن ٹنزه عليس رضہ برنئے ٹبنے جنگ
ڪهره گبسته زهم گاوه زلن ڪنڊهرس
ٹهن تهني آس نم جنگ ڪران ۱۲
ڏنن نس ٹهن تهن سندوي بنرا
ڪفاران نه زوه نشه انهه چهلن
بزنجير بسته ڪرن بيدرنگ
ڪفار آس ڪيناه ارمان کهوان
ملاقات باين ٹشه بالوآو
سپن شور وشر مختصرا ذره پور
پڻيلين ٻهانن پرن آسو پيران
وداني سٹهاه ساس روليس ملن
ڏمه بيت دانه سي زووډ ميان ڪريم
برلن نس سٹهاه پو ڪرن نالزار

سو گرز نه ملايڪن ٿي ٽڪان
بچوش آ ڪڍان تيغ ڪنهن ٿنه
سلح بله نه ڪنهن ڏني تس ڪاڻ
گمانن مه آسيم ته پونتڪ مه ڪر
پوءِ مرحبا ڏي هزار آفرين
پهلوانن اس ڪروڪ ڏباه
گوڏن نام ڪافر پوڏلن برين
گرڪ پهلواني پيادي زور
سين شام خوردن ڪهاس نه واڻ
ڏي خوار غله آس زن بست ندن
ڪفارن هٿن گهٽن ڪرن نال
ڪهم ڏله ڪجا لگاه جنگ ڪرو
ٿه ننگ آ حضرت علي تسخت يا
دعا منگو در آن دم دان حيدر
به ننگ آس از جنگ اين پيزار

پين رن ڪفار آسودن ڪرن
خدا بين بدل تس ڪرن ڪهشنه
تحسين آليو دٿن حيدرس رض
دراصلا بلا شڪ ڏهوڪ شيرن
ڏه ناو صاحبن ڪريه شير غرين
وڇهوڪس ڪرن عاقبت مرحبا
تس آم نه ڪياه نام آفات جين
وسنت ٻيو نه ڪانزهاٿي اوولون
وني ڪباه سه خوردن لمس آس ڪاڻ
نره نزڪ نبله نون ڪيو ووبيان
عليس رض ڪرن معذرت نه سوال
به فولاد واز نيرواز سنگ ڪرو
زميو اوره يوره ڪرڪ ٿو رڪات
ربا ڇهوڪ ڏه بادر ميه خيبرن شرن
ڪرو مشڪل آسان مه ڪرڪ ڏه ياد

19

علي صاحبن يار ڏيا ڏوڻ ڪرن
زڪس پهلوان ڪرن ستخت زيان
مه مارن ڪرن ڪرڻ ڪرني ڪاڻ

ٻمن ڪو ٿهئي زن منفاجان ڪراه
پيڪباره ڳئي ڪاڻون لرزه زاره
سونهه زبان درڪار زار
پيئون مرنظاره ولس پٽ پوار
ٿفاره نه سوڏسر زاره
پيئون پان آوازڪاه پيوه نه راه
ٿمس ڪرچهوانه لشه وسوس نه لار
پڇهون ٿمس آيو برڳ ڏڪار

رفيقن شفيقن مدارا ڪروس
ڏرا صلاح ٿمن گوڳ حاصل ٿکن
ڪرن حڪم تنهن چپره مار ٻمن
ڏڪن پونڌره ڏاڏي سکيا ڏينهن رات
ونئي مختصر حال شاه ڪفار
وزيرس ڏنئون ونهه تنت چاره ڪيو
وزيرن ڏنوس اي ٿنهه ٽيڪرا ي
حمايت ته اقبال بخت آسني
پڇهو تدبيراين بلهه لازم ڏنئون
ڏئي ونه حضرت علي پهرپان
سوجاه رانسي منز ڪهنئي گرگرٺهي
زنهمن ڪرڪ حڪم تنه جاه ڪهنو
درآخر پهلا ڏي کهنڊ پهچاء
خداٻس نه مارسي ٿمن ڪياء پهوءا
خليلس ڪٺن ناڳلزار سپئون

بيه برهمنه پونه جنزڏا پرس
ڏنئون گوڳ ٿمن نارسي ڳيو ڇهلس
سپئون ليسبا گونه برهمن ٻمين
ڪران نه سوکن ڪينسه سنن نه بات
اڪس هفنسي آسو ڏرناله زار
بوڪر ڇهوس ڳمرن پونت آوازراه
ٻبر غم نه وسوس مه ڳلکني زه ڪري
زه اندليشه نه وسوسه ڪاسني
پهاڪ ڳرڙهس فخ نه پهٽ کهنن
ڏئي ڏونه ڪهنن چاه گڙهن ٻهلان
پگه پوه ڏنوئي تنت علي ٿمر گزٺهي
ڏني زنگه پنهپاٽ وزيري ٿيو
ٿفو تنت اندرزاڳه لشڪر سٺهاه
ڏنوس نوڪلاءن زطوفان ناو
ڪروس فيضل زاتن پهو ڪيا تن ڏپن

ٻمن ڪو ڪر ڪرن زلنس لبڪنه ميو ڪمل
ڪوڪيياه ڪري بلهه لڳي تنسر ڪرن
پڻوس ڏنئون پا علي قبر پيت
ٻمي پچاپه پيت قبره لس مصلحت
ڪفاره ڏني ڪهنئي مز پهيو جاه
پيڪ ٻرڳرڙهوان اندرپاه ڇهاه

٢٠

ٿيس پهو ٻهر پرن سڀ
نمي تنئي مزان جان ڪران ٻر
ڏيان ولديون ڪهڙي ٿيس سٺن
اليه زنامس ٿن سر پهرس
سٺين غرق جاه ٿمن سيت نه سيه

ٿهس پنڊ سپر سيت ڪياپان ڪراه
سنماه چهه لشڪر سٺهاه اندزندي
ٻيو نه ٿمن پهلوان ٽري ڪرڪيا
ڏيوان ڪرڪ پهن پهلي سرس
ڏيون سرسيت نيا ڏيڪ زنامه
پچاه پهن ڏنئون زاران ٿن سري ڪراه پهنيو
سوچي ڪرن ڪراه

زَہ من کران کریک ای مصطفیٰ
کرو جنگ اس پانہ ان پا دشاہ
دِ چہو کس اکس تخت و اقبال چہو
نبی درا و پانہ بفیرنہ بخت
جلو دار اقبال آسوس پکان
صحابہ آسے شمشیرہ کڈ کڈے ننے
زہنک ببرہ نہ کنہ ننن تل نلی
دنوک نورہ آلو علی صاحبن رض
گر ھبنہ برن کنہنہ اندیشہ غم
صحابو الوک زور کر اونگ ھلہ
مبارک مبارک کران سار کے
و چہن پادشاہِ جہان تم تجنگ
کروک جنگ نرہ ادرہ بورہ کرا ے
نبین ص الوی نیرت بابخت نینگ
دیان چہوس نبی ص کا ذرہ گڑ ھمتہ سنت

زہ نہ بو کرو پانہ وانی انھا
برابر ہمو کینہ خواہ کینہ خواہ
نحوست سٹھاہ نہ بدافعال چہو
معہ نیرو نرکش باسہاب زحمت
ننہ برو نٹھ نسن تخت طالع لکاڑن
نو جک نخفد چہس کترہ ببرہ کنے
دنوک آلو اہ اسے علیؓ اسے علی رض
سلامت نتی نھا و نس لعِ ربن
خدا البس سین خوش مہ کرنم رحم
علی رض صیب کھارک ہمعہ دل لہ
پران حمہ نس آس شکر خدا ے
بدشمن کران حملہ ھا بے رنگ
فتح نہ ظفر سوز نبیس ص خدا ے
دلوان پڑ رنگ نے بو ببرہ دون نہنگ
کرو زور بازو و چہو کس قوت

[illegible]

صحابہ ہمس اندروان ایام
سلین رو محکم ہمو بد انجام
تمہیدان لدوک نم قرآن پرنت
تمہ بجا کنہ کے دینہ پاننت ارنت
تمہیدان ہمی نی مرتیم زوالان
خدا این ہمو کہ ددو عالم مرکان
کروک دیو ہمو دینہ پاننت فا
پچھے دو دن عالمن مرنطے پاننت
خدایا بحق ہمیان دین کرس پاک از شرک و از کفر و کین
ہموغ پاک ہمو مہ کرمنت سٹھاہ پیغمبر رس
کناہ تہیبان زہ کین مننت و پہ ہموس نا لکار
کناہ تیغ کرم یارب بھٹ ہموس نا لکار
بجہ و الدین مننت بیبیم مہ یار

بس انگہ زنس ری دننت مصطفےٰ | نمو کر کفاران صف اندر صفا
کروک دین اسلام دشمن ننے | لرزک مسجد و خانقاہ پرنت ننے
کرنک دن رنن جنگ بکافران | در اسلام آنک ننے کافران
زن و مرد آنک اسلام دین | سبین پاک از کفر و از شرک و کین
زفو مس دبان آس کرہ اسبین | بناز و کرشمہ عجب نازنین
سٹھاہ نازنیناہ بے کین و خشم | گل اندام خونروی بادام چشم
زخندہ شگرفنا ہاران آس | گرفتان زندہ نم ہم نہ ڈلشبان آتش
فولہ دن گلاب بلبلنا باک | بعشوہ کران بلبلس سینہ چاک
شمائل سٹھاہ آسو مقبول خاص | بہ تنہا و عقلے سو گیمنت خلاص
پچو در دین اسلام نم کرفناح | نمس کورہ سینتن کرک نس نکاح
پہو لائق کروک پادشاہ جواق | عطا نس کروک تختگاہ جواق
نمس سیبت نفو حضرت نا صحاب | برائے خراج اندر آن خاک و آب
بنظم و نسق کرو کھ ننت بندو بست | تلوک رخت و اسباب و سامانہ بست
عجائب عجائب سٹھاہ تحفہ جات | گوران نہ خران الکھ پکفوہ منہ رات
لدک گنج بر کاروان کاروان | مد بش کنوی گے ردان دہ روان

ثنا و ثنا پاکس بعین صبح و شام
نبی زندہ عزیس لکام ہر کلام

تمام شد

اعلان

تمامی کتب عربی و فارسی عربی [illegible]
کتب [illegible] طلب [illegible]
غلام [illegible] تاجر [illegible]

پرانی اصلی موسیقی مکمل زبانِ فارسی و کشمیری

اس کتاب میں چھ سو سال کے گانے جو کشمیر میں عہد بادشاہی سے اس وقت تک گویئے اور قوال علم موسیقی کی رو سے گاتے چلے آئے ہیں۔ وہ تمام اس میں درج ہیں۔ جن کی تقسیم ماہران علم موسیقی نے بلحاظ وقت و تاثیر مندرجہ ذیل چوبیس راگ اور راگنیوں میں کردی ہے۔ ہر ایک راگ و سرود اور اس کے گانے کا ہر گانے کا بول۔ انترہ بیت وغیرہ کی سم اور تال بھی علیحدہ علیحدہ مقرر کردیگئی ہے۔ چنانچہ دو تالہ۔ سہ تالہ۔ نیم ثقیل۔ ثمارذر۔ ججر۔ دورویہ۔ یکہ۔ چہار ضرب۔ ثنائی مخمس۔ غرضیکہ تمام ایرانی۔ ہندوستانی۔ افغانی شعرا کا عموماً اور کشمیر کے قدیم شعرا کے کلام کا خصوصاً بخوبی اس کتاب میں جمع کیا گیا ہے۔ اگرچہ علم موسیقی کی یہ نادر تصنیف غیر مطبوعہ ہونے کے باعث نہ صرف نایاب تھی۔ بلکہ اس کا نقل کرنا بھی دشوار تھا لیکن ہم نے طرح محنت اور زر کثیر صرف کرکے اس نادر و کمیاب تصنیف کے ہر ایک راگ کے سم و تال زبان تاثیر اور وقت کی تفصیل کو ہر حصہ میں الگ الگ طبع کرادیا ہے:۔ قیمت فی حصہ صرف ۱ر ۲۷ حصہ یکجا مجلد فہرست مقام حسب ذیل ہے۔ رعایتی قیمت ۸ عہ

چارگاہ	رامکلی	بہباس	بہیروی	دیوگندھار	بلاول	عراق	نوروز صبا	توڑی
جھنجوٹی	حسینی	سندھوری	آساوری	جزبنتی	لاچاری	نوا	سارنگ	تلنگ
عشیران	نوروز عجم	شہناز	نوروز عرب	بہلوی	بہار	لالت	دھناسری	غزال
جنگلا	اداسی	سبری	پوربی	گوری	سہ گاہ	کوہی	گبری	نٹ کلیان
کلیان	پنجگاہ	راست فارسی	راست کشمیری	ملار	نیریز	دیوگری	ادانہ	بہاگر
بہاگ	کانڑا	دوگاہ	کھماج	بیات	رہاوی	سوہرٹ	سوہانی	بیرج

کل ۵۴ مقامات

فہرست کتب غزلیات تازہ زبان کشمیری

[illegible] ۱ر	بیاض [illegible] ۱ر	بیاض [illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	بیاض [illegible] ۱ر	بیاض [illegible] ۱ر	بیاض [illegible] ۱ر	بیاض [illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر
کلام محمود ۱ر	ترانہ [illegible] ۱ر	ترانہ [illegible] میر ۱ر	ترانہ [illegible] میر ۱ر	ترانہ [illegible] میر ۱ر	بیاض [illegible] میر ۱ر	بیاض [illegible] میر ۱ر	غزلیات [illegible] میر ۱ر	[illegible] ۱ر
[illegible] ۱ر	ترانہ خطائی ۱ر	[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر
بیاض شاہ غفور ۱ر	سرو آزاد ۱ر	سرو آزاد ۱ر	موسیقی [illegible] ۱ر	سرو آزاد ۱ر	کلام [illegible] ۱ر	شاہ عزیز [illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر
[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	ترانہ [illegible] ۱ر	کلام [illegible] ۱ر	ترانہ [illegible] ۱ر	کلام [illegible] ۱ر	غزلیات [illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر
[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	ترانہ [illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	بیاض [illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر
[illegible] ۱ر	کلام الوقت ۱ر	تحفۃ الاسلام ۱ر	[illegible] ۱ر	[illegible] ۱ر	جام جم ۱ر	عشق [illegible] ۱ر	گلشن ۱ر	[illegible] ۱ر

غلام محمد نور محمد تاجران کتب مہاراج گنج بازار سرینگر کشمیر

ہر قسم کی سستی اور بارعایت کتابیں۔ سٹیشنری وغیرہ ملنے کا پتہ

غلام محمد نور محمد تاجران کتب

مہاراج زنبیر گنجبازار۔ سرینگر۔ کشمیر

{شاخ} مائیسمہ بازار۔ امیراکدل۔ و رزیڈنسی روڈ متصل ترابب باغ۔ سرینگر کشمیر

